

3. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 32 “Фінансові інструменти: подання” URL: https://www.mof.gov.ua/storage/files/%D0%9C%D0%A1%D0%91%D0%9E%2032_ukr_2022.pdf

4. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 39 “Фінансові інструменти: визнання та оцінка” URL: https://www.mof.gov.ua/storage/files/%D0%9C%D0%A1%D0%91%D0%9E_39_ukr_2022.pdf

ДО АНАЛІЗУ ДІЯЛЬНОСТІ ОСНОВНИХ КОМПАНІЙ З КАСКО СТРАХУВАННЯ НА ВІТЧИЗНЯНОМУ РИНКУ

Ромашко О. М., канд. екон. наук, Опшитош М. В., здобувач освіти, Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу

Вітчизняний ринок автострахування є нестабільним та характеризується структурними змінами. Спостерігати за цими змінами можна відносно двох показників: страхових премій та страхових виплат. Як саме змінювались страхові премії та виплати провідних компаній, ми можемо побачити розглянувши дані з сайту forinsurer.com [1] з 2020 по 2022 рік включно, де наочно показано всю динаміку змін цих двох основних величин, таблиці 1-3.

Таблиця 1 - Основні показники роботи страхових компаній з КАСКО страхування за 2020 р.

№	Страхова компанія	Премії, тис.грн	Виплати, тис.грн	Рівень виплат, %
1	ARX	1 611 620	669 305	41,5
2	АРСЕНАЛ СТРАХУВАННЯ	1 032 341	429 404	41,5
3	УНІКА	807 164	300 611	37,2
4	УСГ	579 987	342 828	59,1
5	ТАС СГ	453 064	269 489	59,4
6	УНІВЕРСАЛЬНА	446 934	158 712	35,5
7	ІНГО	428 281	234 206	54,6
8	ЕКСПРЕС СТРАХУВАННЯ	386 434	130 587	33,7
9	PZU УКРАЇНА	382 931	187 477	48,9
10	ВУСО	309 321	129 533	41,8

Пораховано авторами за даними [1]

У 2020 році відмічено, що найбільший рівень виплат спостерігається у таких компаній, як «ТАС СГ»(59, 4 %), «УСГ»(59,1 %) та «ІНГО»(54, 6 %), незважаючи на те, що величина страхових премій у них значно менша ніж у таких компаній, як «ARX», «АРСЕНАЛ СТРАХУВАННЯ» чи «УНІКА». Незважаючи на значну суму страхових премій, рівень виплат у компаній «ARX», «АРСЕНАЛ СТРАХУВАННЯ» та ВУСО становить 42 %. Найменший рівень виплат має компанія «ЕКСПРЕС СТРАХУВАННЯ».

Маючи уявлення про 2020 рік та його лідерів в автотранспортному страхуванні розглянемо дані за 2021 рік, таблиця 2.

Таблиця 2 - Основні показники роботи страхових компаній з страхування за 2021 р. [1]

№	Страхова компанія	Премії, тис.грн	Виплати, тис.грн	Рівень виплат, %
1	ARX	2 038 951	923 023	45,2
2	АРСЕНАЛ СТРАХУВАННЯ	1 448 889	631 287	43,5
3	УНІКА	929 280	432 149	46,5
4	УСГ	680 246	367 320	53,9
5	ЕКСПРЕС СТРАХУВАННЯ	638 447	217 955	34,1
6	ТАС СГ	568 358	353 601	62,2
7	УНІВЕРСАЛЬНА	540 602	216 270	40
8	ІНГО	520 135	295 040	56,7
9	ВУСО	457 125	188 646	46,1
10	PZU УКРАЇНА	412 740	190 534	41

Пораховано авторами за даними [1]

Щодо величини страхових премій, то лідерами так само залишаються «ARX», «АРСЕНАЛ СТРАХУВАННЯ» та «УНІКА». Проте спостерігаючи за компанією «ЕКСПРЕС СТРАХУВАННЯ», відмічено, що за сумою величини страхових виплат, вона піднялась вгору випередивши такі страхові компанії як «ТАС СГ», «УНІВЕРСАЛЬНА» та «ІНГО». Це є свідченням того, що кількість страхувальників, яка користується послугами даної компанії, в період з 2020 по 2021 рік значно зросла. Величина страхових премій зросла майже в 2 рази також в компанії «ARX», проте на відміну від компанії «ЕКСПРЕС СТРАХУВАННЯ», рівень виплат цієї компанії зріс на 3,7 %. Варто відзначити компанію «УСГ», яка зуміла зменшити свої страхові виплати на 5,2 % при збільшенні страхових премій на 17%. Проте компанія «УНІКА» при збільшенні страхових премій на 15 % виплатила страхових відшкодувань на 9,3% більше.

Рівень виплат усіх компаній, що є в ТОП-списку за 2021 рік знаходиться в межах від 34,1 % (страхова компанія «ЕКСПРЕС СТРАХУВАННЯ» з найменшим показником) до 62,2% (страхова компанія «ТАС СГ» з найбільшим показником). Проте, навіть з таким показником рівня виплат компанія «ТАС СГ» зуміла втриматись на ринку і вже в наступному році значно покращила свої показники.

Перед тим, як аналізувати і робити висновки про зміни в показниках у 2022 році, таблиця 3, звернемо увагу на те, що однією з найбільших причин є початок повномасштабної війни.

Бачимо, що суми виплат в половини компаній значно зменшились. Найзначніша зміна спостерігається в компанії «ТАС». При тому, що страхові премії цієї компанії впали на 10 % порівняно з попереднім роком, її рівень виплат зменшився на 13,2 %. Також суттєві зміни відмічено і для компанії «ЕКСПРЕС СТРАХУВАННЯ», адже рівень її виплат збільшився на 15,7 %, і зріс з 34,1 % аж до 49,8 %. Також зауважимо на тому, що рівень страхових премій цієї компанії зменшився на 35% в порівнянні з минулим роком.

Таблиця 3 - Основні показники роботи страхових компаній з КАСКО страхування за 2022 р.

№	Страхова компанія	Премії, тис.грн	Виплати, тис.грн	Рівень виплат, %
1	ARX	1 517 415	695 147	45,8
2	АРСЕНАЛ СТРАХУВАННЯ	1 128 544	548 804	48,6
3	УНІКА	771 119	343 004	44,4
4	УСГ	604 867	284 378	47
5	ТАС СГ	512 759	251 459	49
6	УНІВЕРСАЛЬНА	501 670	164 939	32,8
7	ІНГО	449 755	244 137	54,2
8	ВУСО	442 567	192 535	43,5
9	ЕКСПЕРЕС СТРАХУВАННЯ	412 680	205 633	49,8
10	PZU УКРАЇНА	285 639	136 485	47,7

Якщо говорити про компанію «ARX», то її рівень виплат не змінився, навіть враховуючи те, що розмір страхових премій цієї компанії станом на 2022 рік зменшився більше ніж на чверть (25,5 %). Крім того «ARX» продовжує займати перше місце серед всіх страхових компаній України, навіть станом на перше півріччя 2023 року.

Щодо компанії «АРСЕНАЛ СТРАХУВАННЯ», то з 2020 по 2022 роки вона стабільно займає 2 місце в ТОП рейтингу. В період 2022 року сума її страхових премій зменшилася на 22 %, а рівень її виплат збільшився на 5,1 %.

Якщо говорити про компанії «УСГ», «УНІКА», «УНІВЕРСАЛЬНА» та «ІНГО», то в 2022 році порівняно з попереднім рівень їх виплат зменшився в діапазоні від 2,1% до 7,2%. Але якщо аналізувати показники їхніх страхових премій, то в середньому вони зменшилися на 12%, а це значить те, що скорочення рівня їх виплат не є випадковим явищем.

Компанія «ВУСО» у 2022 році збільшила свій рівень виплат на 2,5%, незважаючи на те, що сума страхових премій, в порівнянні з минулим роком знизилась на 4%. Крім того попри зменшення суми страхових премій в 2022 році, компанії все таки вдалось обігнати «ЕКСПЕРЕС СТРАХУВАННЯ» за розміром страхових премій майже на 7 % та зайняти 8 місце в рейтингу ТОП-10.

Отже, аналізуючи основні показники лідерів з КАСКО страхування, ми бачимо, наскільки нестабільним є ринок автотранспортного страхування в цілому. Причиною змін є вагомі підстави з різних аспектів життя: соціальних, економічних, політичних, тощо. І не тільки внутрішні показники впливають на ринок страхування та його структуру, а й зовнішні, які найчастіше компанія не може контролювати.

Список використаних джерел:

1. Рейтинг страхових компаній України. URL: <https://forinsurer.com/ratings/nonlife>